



SIKKERHETSDATBLAD LMM6018LF LASER MARKING TAPE



Sikkerhetsdatabladet er i samsvar med Kommissjonsforordning (EU) 2015/830 av 28 mai 2015 om endring av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH)

AVSNITT 1: IDENTIFIKASJON AV STOFFET / STOFFBLANDINGEN OG AV SELSKAPET / FORETAKET

Utgitt dato	18.03.2011
Revisjonsdato	20.07.2017

1.1. Produktidentifikator

Kjemikaliet navn	LMM6018LF LASER MARKING TAPE
------------------	------------------------------

1.2. Identifiserte relevante bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som det advares mot

Kjemikaliet bruksområde	Tape for merking på metall, sort.
-------------------------	-----------------------------------

1.3. Opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet

Distributør

Firmanavn	Gravograph Norge AS
Besøksadresse	Kobbervikdalen 63
Postnr.	3036
Poststed	DRAMMEN
Land	Norway
Telefon	67178200
Telefaks	67178201
E-post	morten.steen@gravograph.no
Hjemmeside	http://www.gravograph.no/
Org. nr.	959472912

1.4. Nødtelefonnummer

Nødtelefon	Telefon: 22 59 13 00 Beskrivelse: Giftinformasjonen
------------	--

AVSNITT 2: FAREIDENTIFIKASJON

2.1. Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen

CLP Klassifisering, merknader	Klassifisering i henhold til (EF) No.1272/2008: Ikke klassifisert.
-------------------------------	--

2.2. Merkingselementer

Supplerende faresetninger på etikett	EUH 210 Sikkerhetsdatablad er tilgjengelig på anmodning. EUH 208 Inneholder kobolt og nikkel. Kan gi en allergisk reaksjon.
--------------------------------------	--

2.3. Andre farer

PBT / vPvB	PBT-/vPvB-vurdering ikke utført.
Andre farer	Fare for utvikling av overfølsomhet eller allergiske reaksjoner hos disponerte personer.

AVSNITT 3: SAMMENSETNING/OPPLYSNINGER OM BESTANDDELER

3.2. Stoffblandinger

Komponentnavn	Identifikasjon	Klassifisering	Innhold
Mica (glimmer)	CAS-nr.: 12001-26-2		≥ 10 < 25 %
Kvarts	CAS-nr.: 14808-60-7 EC-nr.: 238-878-4		≥ 10 < 25 %
Dijertrioksid (Fe ₂ O ₃)	CAS-nr.: 1309-37-1 EC-nr.: 215-168-2		≥ 1 < 2,5 %
Krom	CAS-nr.: 7440-47-3 EC-nr.: 231-157-5		≥ 1 < 2,5 %
Kobolt	CAS-nr.: 7440-48-4 EC-nr.: 231-158-0 Indeksnr.: 027-001-00-9	Resp. Sens. 1;H334 Skin Sens. 1;H317 Aquatic Chronic 4;H413	< 1 %
Nikkel	CAS-nr.: 7440-02-0 EC-nr.: 231-111-4	Skin Sens. 1; H317 Carc. 2; H351 STOT RE1; H372 Aquatic Chronic 3; H412	< 1 %
Komponentkommentarer	Se avsnitt 16 for forklaring av faresetninger (H).		

AVSNITT 4: FØRSTEHJELPSTILTAK

4.1. Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Generelt	Nødtelefon: se avsnitt 1.4.
Innånding	Frisk luft, ro og varme. Kontakt lege hvis ikke alt ubehag gir seg.
Hudkontakt	Fjern tilsøtt tøy. Vask straks huden med såpe og vann. Kontakt lege hvis ikke alt ubehag gir seg.
Øyekontakt	Skyll straks med rikelige mengder vann i opptil 15 minutter. Fjern evt. kontaktlinser og åpne øyet godt opp. Ved lengre tids skylling, anvend lunkent vann for å unngå skade på øyet. Kontakt lege hvis ubehaget vedvarer.
Svelging	Skyll munnen grundig. Gi fløte eller matolje. Fremkall ikke brekninger. Hold personen under observasjon. Kontakt lege.

4.2. De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede

Akutte symptomer og virkninger	Kjemikaliet inneholder små mengder allergifremkallende stoff som kan utløse allergi hos sensitive personer. Allergiske hudreaksjoner: symptomer kan være rødhet, hevelse, blemmer og kløe.
--------------------------------	--

4.3. Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig

Annen informasjon Symptomatisk behandling. Ingen spesifikk informasjon fra produsent.

AVSNITT 5: BRANNSLOKKINGSTILTAK

5.1. Slokkingsmidler

Egnede slokkingsmidler Vannspray, -tåke eller -dis.

Uegnede slokkingsmidler Bruk ikke samlet vannstråle.

5.2. Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen

Brann- og eksplosjonsfarer Kjemikaliet er ikke klassifisert som brannfarlig.

Farlige forbrenningsprodukter Kan inkludere, men er ikke begrenset til: Metalloksider. Silika.

5.3. Råd til brannmannskaper

Personlig verneutstyr Bruk trykkluftmaske når kjemikaliet er involvert i brann. Ved rømning brukes godkjent rømningsmaske. Se forøvrig avsnitt 8.

Annen informasjon Beholdere i nærheten av brann flyttes straks eller kjøles med vann.

AVSNITT 6: TILTAK VED UTILSIKTET UTSLIPP

6.1. Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner

Sikkerhetstiltak for å beskytte personell Sørg for tilstrekkelig ventilasjon.
Benytt personlig verneutstyr som angitt i avsnitt 8.
Unngå kontakt med hud og øyne.

6.2. Forsiktighetsregler med hensyn til miljø

Sikkerhetstiltak for å beskytte ytre miljø Forhindre utslipp til kloakk, vassdrag eller grunn.

6.3. Metoder og materialer for oppsamling og rensing

Opprydding Spill samles opp mekanisk. Spill samles opp i egnede beholdere og leveres til destruksjon som avfall iht. avsnitt 13. Vask det tilsølte området med rikelige mengder vann og rengjøringsmidler. Bruk ikke løsemidler.

6.4. Henvisning til andre avsnitt

Andre anvisninger Se også avsnitt 8 og 13.

AVSNITT 7: HÅNTERING OG LAGRING

7.1. Forsiktighetsregler for sikker håndtering

Håndtering Sørg for tilstrekkelig ventilasjon.
Unngå kontakt med hud og øyne.
Bruk angitt verneutstyr, se avsnitt 8.
Personer som lett får allergiske reaksjoner bør ikke håndtere produktet.

Beskyttelsestiltak

Råd om generell yrkeshygiene Det må ikke spises, drikkes eller røykes under arbeidet. Vask hendene etter hvert skift og før spising, røyking eller bruk av toalett. Vask tilsølte klær før de brukes.

7.2. Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforenligheter

Oppbevaring	Oppbevares i originalemballasjen. Lagres tørt og i lukkede beholdere. Oppbevares på et godt ventilert sted.
-------------	---

7.3. Særlig(e) sluttanvendelse(r)

Spesielle bruksområder	Se avsnitt 1.2.
------------------------	-----------------

AVSNITT 8: EKSPONERINGSKONTROLL/PERSONBESKYTTELSE

8.1. Kontrollparametere

Komponentnavn	Identifikasjon	Verdi	Norm år
Mica (glimmer)	CAS-nr.: 12001-26-2	8 t. normverdi: 6 mg/m ³	
a-kvarts, respirabelt støv	CAS-nr.: 14808-60-7	8 t. normverdi: 0,1 mg/m ³ K	
α-kvarts, totalstøv	CAS-nr.: 14808-60-7	8 t. normverdi: 0,3 mg/m ³ K,7	
Grenseverdier, bokstav			
Bokstavbeskrivelse: 7=Støv som inneholder α-kvarts, kristobalitt og/eller tridymitt vurderes ut fra summasjonsformel. Samtidig må verdiene for sjenerende støv overholdes.			
Dijertrioksid (Fe ₂ O ₃)	CAS-nr.: 1309-37-1	8 t. normverdi: 3 mg/m ³	
Krom og Cr ²⁺ og Cr ³⁺ -forb. (beregnet som Cr)		8 t. normverdi: 0,5 mg/m ³	
Kobolt(II)-forbindelser, uorg. (beregnet som Co)		8 t. normverdi: 0,02 mg/m ³ KRA	
Nikkel og nikkelforb. (beregnet som Ni)		8 t. normverdi: 0,05 mg/m ³ Grenseverdier, bokstav Bokstavkoder: KRA	

Annen informasjon om grenseverdier	<p>Forklaring av anmerkningene:</p> <p>K = Kreftfremkallende stoffer</p> <p>R = Reproduksjonsskadelige stoffer.</p> <p>A = Allergifremkallende stoffer.</p> <p>Referanser (lover/forskrifter): FOR 2011-12-06 nr 1358 Forskrift om tiltaks- og grenseverdier (sist endret gjennom FOR-2016-12-22-1860).</p>
------------------------------------	---

8.2. Eksponeringskontroll

Forholdsregler for å hindre eksponering

Tekniske tiltak for å hindre eksponering	<p>Sørg for tilstrekkelig ventilasjon. Personlig verneutstyr skal være CE-merket og bør velges i samarbeid med leverandøren av slikt utstyr. Det anbefalte verneutstyret og de angitte standardene er veiledende. Standarder skal være av nyeste versjon.</p> <p>Risikovurdering av den aktuelle arbeidsplassen/-operasjonen (faktisk risiko) kan medføre andre verneiltak. Verneutstyrets egnethet og slitestyrke vil avhenge av bruksområde.</p>
--	--

Øye- / ansiktsvern

Øyevernutstyr	<p>Beskrivelse: Ved risiko for sprut: Bruk tettsittende vernebriller eller ansiktsskjerm.</p> <p>Referanser til relevante standarder: NS-EN 166 (Øyevern – Spesifikasjoner).</p>
---------------	--

Ytterligere øyeverntiltak	Øyedusj bør være på arbeidsplassen. Enten en fast øyedusjenhet koblet til drikkevann (temperert vann ønskelig) eller en bærbar disponibel enhet (øyespyleflaske).
---------------------------	---

Håndvern

Egnede hansker	Neopren eller nitril.
Gjennomtrengningstid	Kommentarer: Ingen spesifikk informasjon fra produsent.
Tykkelsen av hanskemateriale	Kommentarer: Ingen spesifikk informasjon fra produsent.
Håndvernsutstyr	Beskrivelse: Benytt hansker av motstandsdyktig materiale. Det angitte hanskematerialet er foreslått etter en gjennomgang av enkeltstoffene i kjemikaliet og kjente hanskeguider Hanskeykkelse må velges i samarbeid med hanskeleverandøren, som kan opplyse om hanskematerialets gjennomtrengningstid. Hanskenes egenskaper kan variere hos de ulike hanskeprodusentene. Referanser til relevante standarder: NS-EN 374 (Vernehansker mot kjemikalier og mikroorganismer). NS-EN 420 (Vernehansker – Generelle krav og prøvingsmetoder).

Hudvern

Anbefalte verneklær	Beskrivelse: Benytt hensiktsmessige verneklær for beskyttelse mot hudkontakt.
Ytterligere hudbeskyttelsestiltak	Nøddusj bør være tilgjengelig på arbeidsplassen.

Åndedrettsvern

Anbefalt åndedrettsvern	Beskrivelse: Normalt ikke nødvendig. Ved utilstrekkelig ventilasjon eller hvis det er fare for innånding av støv, må det brukes egnet åndedrettsvern med partikkelfilter (type P2). Referanser til relevante standarder: NS-EN 12083 (Åndedrettsvern – Filtre med pusteslanger (monterte filtre uten maske) – Partikkelfiltre, gassfiltre og kombinasjonsfiltre – Krav, prøving, merking).
-------------------------	---

Passende miljømessig eksponeringskontroll

Begrensning av miljøeksponering	Forhindre utslipp til kloakk, vassdrag eller grunn.
---------------------------------	---

AVSNITT 9: FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER

9.1. Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

Tilstandsform	Tape
Farge	Sort.
Lukt	Luktfri
Luktgrense	Kommentarer: Ikke angitt av produsenten.
pH	Status: I handelsvare Kommentarer: Ikke relevant Status: I løsning Kommentarer: Ikke relevant.
Smeltepunkt / smeltepunktintervall	Kommentarer: Ikke angitt av produsenten.
Kokepunkt / kokepunktintervall	Kommentarer: Ikke angitt av produsenten.
Flammepunkt	Kommentarer: Ikke angitt av produsenten.

Fordampningshastighet	Kommentarer: Ikke angitt av produsenten.
Antennelighet (fast stoff, gass)	Ikke relevant, se flammepunkt.
Eksplosjonsgrense	Kommentarer: Ikke angitt av produsenten.
Damptrykk	Kommentarer: Ikke angitt av produsenten.
Damptetthet	Kommentarer: Ikke angitt av produsenten.
Relativ tetthet	Verdi: > 1
Løslighet	Kommentarer: Uløselig.
fordelingskoeffisient: n-oktanol/vann	Kommentarer: Ikke relevant for en blanding.
Selvantennelighet	Kommentarer: Ikke angitt av produsenten.
Dekomponeringstemperatur	Kommentarer: Ikke angitt av produsenten.
Viskositet	Kommentarer: Ikke angitt av produsenten.
Eksplosive egenskaper	Ikke angitt av produsenten.
Oksiderende egenskaper	Ikke angitt av produsenten.

9.2. Andre opplysninger

Fysikalske farer

Innhold av VOC	Kommentarer: 0 %
----------------	------------------

Andre fysiske og kjemiske egenskaper

Kommentarer	Ingen ytterligere informasjon er tilgjengelig.
-------------	--

AVSNITT 10: STABILITET OG REAKTIVITET

10.1. Reaktivitet

Reaktivitet	Kjemikaliet er stabilt ved de angitte lagrings- og bruksbetingelsene.
-------------	---

10.2. Kjemisk stabilitet

Stabilitet	Kjemikaliet er stabilt under normale forhold.
------------	---

10.3. Mulighet for farlige reaksjoner

Risiko for farlige reaksjoner	Ikke angitt av produsenten.
-------------------------------	-----------------------------

10.4. Forhold som skal unngås

Forhold som skal unngås	Ikke angitt av produsenten.
-------------------------	-----------------------------

10.5. Uforenlige materialer

Materialer som skal unngås	Ikke angitt av produsenten.
----------------------------	-----------------------------

10.6. Farlige nedbrytningsprodukter

Farlige spaltningsprodukter	Ingen under normale forhold. Se også avsnitt 5.2.
-----------------------------	---

AVSNITT 11: TOKSIKOLOGISKE OPPLYSNINGER

11.1. Opplysninger om toksikologiske virkninger

Øvrige helsefareopplysninger

Vurdering av akutt toksisitet klassifisering	Kriteriene for klassifisering kan på grunnlag av de foreliggende data ikke anses for å være oppfylt.
Vurdering hudetsende / hudirriterende, klassifisering	Kriteriene for klassifisering kan på grunnlag av de foreliggende data ikke anses for å være oppfylt.
Vurdering øyeskade / øyeirritasjon, klassifisering	Kriteriene for klassifisering kan på grunnlag av de foreliggende data ikke anses for å være oppfylt.
Vurdering av luftveissensibilisering, klassifisering	Kriteriene for klassifisering er på grunnlag av de tilgjengelige data ikke ansett å være oppfylt.
Vurdering av hudsensibilisering, klassifisering	Kriteriene for klassifisering er på grunnlag av de tilgjengelige data ikke ansett å være oppfylt. Kjemikaliet inneholder små mengder allergifremkallende stoff som kan utløse allergi hos sensitive personer.
Arvestoffskader	Kriteriene for klassifisering er på grunnlag av de tilgjengelige data ikke ansett å være oppfylt.
Vurdering av arvestoffskadelig virkning på kjønnseller, klassifisering	Kriteriene for klassifisering er på grunnlag av de tilgjengelige data ikke ansett å være oppfylt.
Vurdering kreftfremkallende egenskaper, klassifisering	Kriteriene for klassifisering er på grunnlag av de tilgjengelige data ikke ansett å være oppfylt. Kjemikaliet er ikke klassifisert som kreftfremkallende, men tiltaks/grenseverdi for en av ingrediensene er angitt med K (kreftfremkallende).
Vurdering av reproduksjonstoksitet, Klassifisering	Kriteriene for klassifisering er på grunnlag av de tilgjengelige data ikke ansett å være oppfylt. Kjemikaliet er ikke klassifisert som reproduksjonsskadelig, men tiltaks/grenseverdi for ett eller flere innholdsstoffer er angitt med R (reproduksjonsskadelig).
Vurdering av bestemt målorgan SE, klassifisering	Kriteriene for klassifisering er på grunnlag av de tilgjengelige data ikke ansett å være oppfylt.
Vurdering av bestemt målorgan RE, klassifisering	Kriteriene for klassifisering er på grunnlag av de tilgjengelige data ikke ansett å være oppfylt.
Vurdering aspirasjonsfare klassifisering	Kriteriene for klassifisering kan på grunnlag av de foreliggende data ikke anses for å være oppfylt.

Symptomer på eksponering

I tilfelle svelging	Ingen spesifikk informasjon fra produsent.
I tilfelle hudkontakt	Kjemikaliet inneholder små mengder allergifremkallende stoff som kan utløse allergi hos sensitive personer. Allergiske hudreaksjoner: symptomer kan være rødhet, hevelse, blemmer og kløe.
I tilfelle innånding	Ingen helseeffekter forventet.
I tilfelle øyekontakt	Ingen irritasjon forventes.

AVSNITT 12: ØKOLOGISKE OPPLYSNINGER

12.1. Giftighet

Økotoksitet	Kjemikaliet er ikke klassifisert som miljøskadelig.
-------------	---

12.2. Persistens og nedbrytbarhet

Persistens og nedbrytbarhet	Ingen spesifikk informasjon fra produsent.
-----------------------------	--

12.3. Bioakkumuleringsevne

Bioakkumuleringspotensial	Ingen spesifikk informasjon fra produsent.
---------------------------	--

12.4. Mobilitet i jord

Mobilitet	Ingen spesifikk informasjon fra produsent.
-----------	--

12.5. Resultater av PBT og vPvB vurdering

PBT vurderingsresultat	PBT-vurdering ikke utført.
------------------------	----------------------------

vPvB vurderingsresultat	vPvB-vurdering ikke utført.
-------------------------	-----------------------------

12.6. Andre skadevirkninger

Andre skadevirkninger / annen informasjon	Forhindre utslipp til kloakk, vassdrag eller grunn.
---	---

AVSNITT 13: DISPONERING

13.1. Avfallsbehandlingsmetoder

Egnede metoder til fjerning av kjemikaliet	Kan deponeres i henhold til lokale regler på kommunal fyllplass. Koden for avfall (EAL-kode) er veiledende. Bruker må selv angi riktig EAL-kode hvis bruksområdet avviker.
--	--

Avfallskode EAL	Avfallskode EAL: 08 03 13 annet trykkfargeavfall enn det nevnt i 08 03 12 Klassifisert som farlig avfall: Nei
-----------------	--

Annen informasjon	Må ikke helles i avløp.
-------------------	-------------------------

AVSNITT 14: TRANSPORTOPPLYSNINGER

14.1. UN-nummer

Kommentarer	Ikke farlig i forbindelse med transport under UN, IMO, ADR/RID og IATA/ICAO regler.
-------------	---

14.2. FN-forsendelsesnavn

Kommentarer	Ikke relevant.
-------------	----------------

14.3. Transportfareklasse(r)

Kommentarer	Ikke relevant.
-------------	----------------

14.4. Emballasjegruppe

Kommentarer	Ikke relevant.
-------------	----------------

14.5. Miljøfarer

Marin forurensning	Nei
--------------------	-----

14.6. Særlige forsiktighetsregler ved bruk

Spesielle forholdsregler	Ikke kjent.
--------------------------	-------------

14.7. Bulktransport i henhold til vedlegg II i MARPOL 73/78 og IBC-regelverket

Forurensningskategori	Ikke relevant.
-----------------------	----------------

AVSNITT 15: OPPLYSNINGER OM BESTEMMELSER

15.1. Særlige bestemmelser/særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen

Referanser (Lover/Forskrifter)	<p>Forskrift om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger (CLP) av 16.06.2012 med senere endringer.</p> <p>Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH-forskriften) av 30. mai 2008 med senere endringer.</p> <p>FOR 2009-04-01 nr 384: Forskrift om landtransport av farlig gods med senere endringer, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap.</p> <p>Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften), 01.06.2004 nr. 930, med endringer.</p>
--------------------------------	---

15.2. Vurdering av kjemikaliesikkerhet

Vurdering av kjemikaliesikkerhet er gjennomført	Nei
---	-----

AVSNITT 16: ANDRE OPPLYSNINGER

Leverandørens anmerkninger	Informasjonen i dette dokument skal gjøres tilgjengelig for alle som håndterer kjemikallet.
Liste over relevante H-setninger (i avsnitt 2 og 3).	<p>H317 Kan utløse en allergisk hudreaksjon.</p> <p>H334 Kan gi allergi- eller astmasymptomer eller pustevansker ved innånding.</p> <p>H351 Mistenkes for å kunne forårsake kreft</p> <p>H372 Forårsaker organskader ved langvarig eller gjentatt eksponering</p> <p>H412 Skadelig, med langtidsvirkning, for liv i vann.</p> <p>H413 Kan forårsake skadelige langtidsvirkninger for liv i vann.</p>
Viktige litteraturreferanser og datakilder	Sikkerhetsdatablad fra GRAVOTECH MARKING SAS datert 01.04.2010.
Brukte forkortelser og akronymer	<p>EAL-kode: kode fra EUs felles klassifiseringssystem for avfall (EWC = European Waste Code)</p> <p>PBT: Persistent, Bioakkumulerende og Toksisk (giftig)</p> <p>vPvB: veldig Persistent og veldig Bioakkumulerende</p> <p>IMO: International Maritime Organization</p> <p>UN: United Nations</p> <p>RID: The Regulations concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Rail</p> <p>IATA: The International Air Transport Association</p> <p>ICAO: The International Civil Aviation Organisation</p> <p>ADR: The European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road</p> <p>VOC: Flyktige organiske forbindelser (Volatile Organic Compounds)</p>
Opplysninger som er nye, slettet eller revidert	Avsnitt som er endret fra forrige versjon: 1-16
Kvalitetssikring av informasjonen	Dette sikkerhetsdatablad er kvalitetskontrollert av Kiwa Teknologisk Institutt as, som er sertifisert iht. ISO 9001:2008.
Utarbeidet av	Kiwa Teknologisk Institutt as v/ Hanna M. Storrvik